

Samenvatting van de preek:

De mens heeft het water aan de lippen staan. De een ervaart dat sterker dan de ander. Er is veel ellende om ons heen, ver weg maar ook dichtbij. Veel ellende komt vanuit de mens zelf. Hoe kan dat?

De catechismus brengt ons dan op het spoor van Gods wet. Daarin leren we waarin onze ellende ligt. God heeft ons die wet gegeven, en toont daarmee Zijn liefde tot ons. Hij laat ons niet in de steek, maar geeft ons aanwijzingen hoe we goed met God en met elkaar kunnen leven. Hij laat ook zien dat de mens zelf oorzaak is van zijn ellende: zelf zijn we in opstand gekomen tegen God.

In de wet, in het dubbel liefdesgebod (God liefhebben boven alles en de naaste als jezelf); in heel de Bijbel lezen we dat de diepste ellende van de mens niet ligt in het feit dat hij zonde doet, maar dat hij een zondaar is. Het zondaar *zijn* is de kern, daaruit komt het zonden *doen* voort.

Ellende betekent letterlijk: uitlandig. We bevinden ons niet waar we horen te zijn. Onze ellende bestaat ten diepste uit ongelof in God. We zijn het geloof, het liefhebben, kennen en dienen van God kwijt.

Alleen via wet én evangelie komen we erachter dat dit punt de mens zo ellendig maakt. Op een andere manier komen we daar niet achter. We zijn zondaars, want we zijn ons hart, onze kern kwijt: de relatie met God. Dat wordt zichtbaar in de wet: wij weten zelf niet hoe tot eer van God te leven. En zichtbaar in het evangelie: Jezus laat ons volkomen gehoorzaamheid zien, die wij niet kunnen geven.

Het gemis van God wordt in de maatschappij op veel verschillende manieren opgevuld, maar kan alleen opgevuld worden door Christus. Christus zelf laat ons ook zien dat God de zonde haat, maar de zondaar liefheeft. Hij heft ons 'tekort' richting God op. Zonde is ook een tekort hebben richting God, een tekort aan gerechtigheid. Hij gaf zijn leven om daarmee ons het leven met God weer te geven.

Is dan alles ellende en narigheid? We zijn onbekwaam tot enig goed en geneigd tot alle kwaad, zegt de catechismus. Wat bedoelt ze daarmee? Is alles slecht? Nee.

Er gebeuren veel mooie dingen, denk aan de onderlinge liefde, kunst, techniek en onderwijs. Daarin vinden we veel goeds terug. Maar als het gaat om het leven met God en tot Zijn eer, zijn we onbekwaam en afhankelijk van genade.

Christus neemt ons op de weg naar de Vader bij de hand. Door geloof in Hem, spreekt de Vader ons vrij van onze schuld. En vanaf dat moment groeit het nieuwe leven in ons. We groeien naar het beeld van God toe, het echte kennen, liefhebben en dienen van Hem. Om daar vorm aan te geven in ons leven, heeft God wet en evangelie gegeven. Als een richtlijn en voorbeeld voor het leven tot Zijn eer.

Zondag 2 uit de 'Catechismus voor kinderen', door dr. W. Verboom

Vraag: Wat leer je eerst?

Antwoord: Dat ik ellendig ben.

(Ellende is narigheid, nood, ongeluk. Ellende betekent letterlijk: uitlandig.)

Vr. Wat is jouw ellende?

Antw. Dat ik zondig ben.

Vr. Hoe weet je dat?

Antw. Door eerbiedig te luisteren naar de Wet van God..

Vr. Wat staat er in de Wet van God?

Antw. Dat ik Hem moet liefhebben boven alles en mijn naaste als mijzelf.

Vr. Doe je dat?

Antw. Nee, vanuit mezelf niet; en dat is mijn zonde.

Vr. Ben je daardoor ellendig?

Antw. Ja, want als ik zonde doe, ben ik ver bij God vandaan.

Vragen:

- Herkent u iets van de ellende waar de catechismus over spreekt? Waarin ervaart u dat?
- Waarmee probeert u uw 'gemis' op te vullen?
- Verlangt u er naar om God echt te kennen, lief te hebben en te dienen?

Zondag 3 uit de 'De Heidelbergse Catechismus. Een eigentijdse weergave', door dr. W. Verboom

Vraag 6

Heeft God ons dan wel goed geschapen?

Antwoord

Ja, God heeft ons heel goed, naar zijn beeld geschapen. Wij kenden Hem in het paradijs en hadden Hem lief. We loofden Hem en waren volmaakt gelukkig.

Vraag 7

Hoe komt het dan dat je nu zondig bent?

Antwoord

Door de zondeval van Adam en Eva (Genesis 3). Daardoor ben ik al zondig vanaf het moment dat ik ontvangen en geboren werd.

Vraag 8

Kun je dan niet doen wat God van jou vraagt?

Antwoord

Vanuit mezelf niet. Alleen als ik wedergeboren word door de Heilige Geest.